

Vergaderjaar 2020–2021

35 570 XII

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (XII) voor het jaar 2021

Nr. 87

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 november 2020

Hierbij bied ik u het onderzoeksrapport van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) «*Used vehicles exported to Africa*» aan¹. Dit rapport is op 26 oktober door de ILT openbaar gemaakt en is de uitkomst van een studie van de ILT naar de kwaliteit van gebruikte voertuigen die naar Afrikaanse landen worden geëxporteerd. In deze brief ga ik in op de belangrijkste resultaten van het onderzoek en het vervolg dat ik hieraan met de ILT geef.

Bevindingen ILT

Het rapport is de uitkomst van een studie van de ILT naar de kwaliteit van gebruikte voertuigen die naar Afrikaanse landen worden geëxporteerd. Aanleiding voor de studie zijn nieuwe importeisen van de West-Afrikaanse ECOWAS² landen die per 1 januari 2021 van kracht worden. Uit het rapport blijkt dat 80% van de gebruikte voertuigen die vanuit Nederlandse havens naar Afrikaanse landen geëxporteerd worden niet voldoen aan deze eisen. De voertuigen zijn meestal oud (tussen de 16 en 20 jaar), hebben een lage emissieklasse, meestal geen geldige APK en hebben vaak problemen met het emissiesysteem (katalysator of roetfilter). Deze eigenschappen komen overeen met die van de voertuigen die in Nederland doorgaans gedemonteerd worden. De resultaten zijn indicatief voor de kwaliteit van voertuigen die ook vanuit andere EU-landen worden geëxporteerd.

De ILT heeft haar studie uitgevoerd in het kader van een nieuw project van het VN-Milieuprogramma UNEP met betrekking tot schonere en veiligere voertuigen in Afrikaanse landen. Nederland geeft ondersteuning aan deze inzet, onder meer via het «Partnership for Clean Fuels and Vehicles»

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Economic Commission of West African States

(PCFV). De nieuwe ECOWAS eisen zijn met ondersteuning vanuit dit partnerschap tot stand gekomen.

Beleidsreactie

De bevindingen van het onderzoek vind ik zorgwekkend. Export van gebruikte voertuigen van onvoldoende kwaliteit leidt tot negatieve effecten op de luchtkwaliteit en de verkeersveiligheid in de bestemmingslanden. Ook leidt dit tot een verlies aan waardevolle grondstoffen.

Europese aanpak

Om export van voertuigen van onvoldoende kwaliteit effectief tegen te houden is een Europese aanpak nodig. Uit de Europese Unie worden jaarlijks circa een miljoen gebruikte voertuigen naar Afrikaanse landen geëxporteerd. Slechts 3% van de Europese export vindt plaats via Nederlandse havens, en aanscherping van Nederlandse regelgeving en controle op exportvoertuigen kan leiden tot verschuivingseffecten naar exporthavens in andere landen. Daarom zal ik de Europese Commissie oproepen om met een EU-aanpak te komen voor verbeterde en gecoördineerde controle op exportvoertuigen. Ik zal hier in het bijzonder aandacht voor vragen in het kader van de in 2021 voorziene herziening van de Europese Autowrakkenrichtlijn en van de Europese Verordening Overbrenging Afvalstoffen.

Beoordeling exportvoertuigen in Nederland

Vooruitlopend op een mogelijke Europese aanpak zal ik met de ILT dit jaar starten met een verkenning naar mogelijke minimale kwaliteitseisen voor exportvoertuigen die gesteld kunnen worden. De nieuwe ECOWAS eisen kunnen hierbij als uitgangspunt worden genomen. Toepassing van deze criteria zou ertoe moeten leiden dat vanuit Nederland alleen voertuigen worden geëxporteerd die geschikt zijn voor gebruik in het land van bestemming, en dat resterende voertuigen beschikbaar blijven voor hoogwaardige recycling in Nederland. In de eerste plaats zal worden bezien of export tegengehouden kan worden door gebruikte voertuigen met bepaalde kenmerken te kwalificeren als afvalstof. Ik zal u hier in het tweede kwartaal van 2021 nader over informeren.

Ik ben erkentelijk voor de inzet van de ILT om de kwaliteit van de uit Nederland geëxporteerde voertuigen in kaart te brengen. Deze informatie is belangrijk om te kunnen bepalen welke maatregelen nodig zijn om op nationaal en Europees niveau, in samenwerking met importerende landen, deze kwestie aan te pakken om zo te komen tot export van schone en veilige voertuigen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S. van Veldhoven-van der Meer